Inspectie Justitie en Veiligheid
Ministerie van Justitie en Veiligheid

> Retouradres Postbus 20301 2500 EH Den Haag

Aan de minister van Justitie en Veiligheid

Inspectie Justitie en Veiligheid

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.inspectie-jenv.nl

Contact
contact@inspectie-jenv.nl

Ons kenmerk
2879258

Bij beantwoording de datum en ons kenmerk vermelden. Wilt u slechts één zaak in uw brief behandelen.

Datum 29 april 2020
Onderwerp Opvolging aanbevelingen onderzoek Inrichting repressieve brandweerzorg

Geachte heer Grapperhaus,

De Inspectie Justitie en Veiligheid informeert u hierbij over de opvolging van drie van de aanbevelingen die de Inspectie in 2018 deed aan de besturen van de veiligheidsregio's in het onderzoek naar de inrichting van de repressieve brandweerzorg in Nederland. Deze specifieke aanbevelingen hebben betrekking op de veiligheid van het brandweerpersoneel bij de toepassing van variabele voertuigbezetting en op verbetering van de bestuurlijke informatievoorziening over opkomsttijden. De Inspectie concludeert nu, op basis van een inventarisatie van de opvolging van deze aanbevelingen, dat de besturen van de veiligheidsregio's ze hebben opgevolgd.
De overige aanbevelingen uit het inspectieonderzoek, die gaan over de wijziging van het stelsel van opkomsttijden en voertuigbezetting in het Besluit veiligheidsregio's en de beschikbaarheid van brandweervrijwilligers, zijn buiten deze inventarisatie gebleven omdat deze langdurige verandertrajecten betreffen.

De Inspectie constateert dat de veiligheidsregio's de veiligheid van het brandweerpersoneel bij de toepassing van variabele voertuigbezetting borgen. De risico-inventarisaties zijn alle geheel uitgevoerd en het personeel wordt specifiek opgeleid en geoefend voor de inzet met afwijkende voertuigbezettingen.
In de bestuurlijke informatievoorziening over opkomsttijden hebben de veiligheidsregio's verbeteringen aangebracht. De besturen worden nu minimaal jaarlijks geïnformeerd over de vastgestelde en gerealiseerde opkomsttijden en de redenen van verschillen daartussen. Dit is ook van belang voor de mede door u in gang gezette ontwikkeling om te komen van objectgerichte naar gebiedsgerichte opkomsttijden waaraan u de voorwaarde heeft verbonden dat de besturen van de veiligheidsregio de gemeenteraden van de daarin deelnemende gemeenten jaarlijks dient te informeren over de gerealiseerde opkomsttijden.

Toelichting
In 2018 publiceerde de Inspectie Justitie en Veiligheid het rapport van het inspectieonderzoek naar de inrichting van de repressieve brandweerzorg in Nederland. Onderwerpen daarin waren opkomsttijden, samenstelling basisbrandweereenheden en beschikbaarheid brandweerpersoneel. Aan de

besturen van de veiligheidsregio's deed de Inspectie destijds de volgende aanbevelingen:

a Breng de risico-inventarisaties en -evaluaties (RI&E's) die zijn toegespitst op de inzet met een afwijkende voertuigbezetting zo spoedig mogelijk op orde en rond deze geheel af.
b Leid het gehele personeel dat wordt ingezet op eenheden met een afwijkende samenstelling hiervoor op en beoefen hen daarop.
c Verbeter de bestuurlijke informatievoorziening over opkomsttijden, voertuigbezetting en beschikbaarheid van brandweervrijwilligers zodat het algemeen bestuur invulling kan geven aan zijn verantwoordelijkheid voor de brandweerzorg in de veiligheidsregio en zich daarover op transparante wijze kan verantwoorden.

In 2019 is de Inspectie gestart met een inventarisatie van de opvolging van deze aanbevelingen. Aan de besturen van de veiligheidsregio's is gevraagd de Inspectie te informeren over de borging van de veiligheid van het brandweerpersoneel bij de toepassing van variabele voertuigbezetting (uitvloeisel van de aanbevelingen a. en b.) en over de verbetering van de bestuurlijke informatievoorziening van met name de opkomsttijden (uitvloeisel van aanbeveling c.). De Inspectie informeert u onderstaand over de bevindingen uit deze inventarisatie.

Veiligheid brandweerpersoneel bij toepassing van variabele voertuigbezetting
Uit het inspectieonderzoek bleek destijds dat vrijwel alle regio's een of andere vorm van variabele voertuigbezetting hanteerden. Bij deze uitrukvormen (waarbij brandweereenheden met vier of soms nog minder brandweerlieden uitrukken naar een brand) doen zich andere risico's voor dan bij uitrukken met de standaardbezetting van zes brandweerlieden. De Inspectie was daarom van oordeel dat de veiligheid van het brandweerpersoneel bij die afwijkende uitrukvormen zo snel als mogelijk op orde diende te zijn, maar zeker binnen een termijn van twee jaar na het bestuursbesluit om variabele voertuigbezetting in een regio toe te staan. Binnen deze termijn diende de specifieke risico-inventarisatie en -evaluatie (RI&E) opgesteld te zijn, deze diende door een externe deskundige getoetst te zijn en het op de RI&E gebaseerde plan van aanpak diende te zijn uitgevoerd. Daarnaast moet het personeel opgeleid en geoefend zijn in het uitrukken met deze afwijkende voertuigbezettingen.

De Inspectie heeft bij alle veiligheidsregio's informatie opgevraagd over de stand van zaken bij de invoering van variabele voertuigbezetting en de wijze waarop daarbij de veiligheid van het brandweerpersoneel is gegarandeerd. In veiligheidsregio's waar de aanbevelingen over de veiligheid van het brandweerpersoneel tijdens de eerste bevraging nog niet geheel voltooid waren, heeft de Inspectie gedurende 2019 herhaald naar de stand van zaken gevraagd. Uit de door de regio's ter beschikking gestelde informatie blijkt dat de regio's die ten tijde van het inspectieonderzoek al het besluit hadden genomen tot toepassing van variabele voertuigbezetting, alle binnen de genoemde termijn van twee jaar het gehele proces van opstelling van de RI&E, toetsing door een externe deskundige en uitvoering van het op de RI&E gebaseerde Plan van Aanpak op orde hadden. Tevens is het personeel dat uitrukt met afwijkende

voertuigbezettingen daarop opgeleid en geoefend. Veiligheidsregio's die het besluit tot toepassing van variabele voertuigbezetting later hebben genomen, doorlopen momenteel nog de vereiste stappen om de veiligheid ook binnen een termijn van twee jaar ná het bestuursbesluit op orde te hebben. Daarin verwacht de Inspectie geen vertragingen.

Verbeteren bestuurlijke informatievoorziening

Uit het inspectieonderzoek naar de inrichting van de repressieve brandweerzorg bleek dat de besturen van de veiligheidsregio's maar beperkt werden geïnformeerd over de gerealiseerde opkomsttijden. In een aantal regio's werden weliswaar de burgemeesters van de deelnemende gemeenten geïnformeerd over de gerealiseerde opkomsttijden in hun gemeente en met hen werden dan veelal ook de oorzaken van achterblijvende opkomsttijden besproken. Maar de gezamenlijke burgemeesters kregen als bestuur van de veiligheidsregio maar beperkt inzicht in dat aspect van de kwaliteit van de geleverde brandweerzorg en het bestuur kan daar dan ook slecht op sturen. Het onderwerp opkomsttijden maakte in een groot aantal regio's geen deel uit van de verantwoordingscyclus naar het algemeen bestuur. In het rapport deed de Inspectie daarom de aanbeveling aan de veiligheidsregio's om de bestuurlijke informatievoorziening rond opkomsttijden te verbeteren.

In de nu door de Inspectie uitgevoerde inventarisatie is aan de regio's gevraagd welke verbeteringen zij inmiddels tot stand hebben gebracht. Uit de door de regio's geleverde informatie blijkt dat vrijwel elke regio verbeteringen heeft aangebracht in de bestuurlijke informatievoorziening over de gerealiseerde opkomsttijden. De mate waarin dat is gebeurd verschilt uiteraard per regio, afhankelijk van de uitgangspositie. Uit de aangeleverde informatie concludeert de Inspectie dat de besturen van de veiligheidsregio's nu periodiek (minimaal jaarlijks) worden geïnformeerd over de vastgestelde opkomsttijden, de gerealiseerde opkomsttijden en de redenen van verschillen daartussen.

Hoogachtend,

H.C.D. Korvinus
Inspecteur-generaal Inspectie Justitie en Veiligheid